



Monikielisyys yhteiskunnassa – uusi opintokokonaisuus Turussa

Marjut Johansson, Riitta Pyykkö, Katriina Mäkinen

Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitos ja Avoin yliopisto toteuttavat uutta perusopintokokonaisuutta Monikielisyys yhteiskunnassa. Opintokokonaisuuden taustalta löytyy jo toistakymmentä vuotta jatkunut yliopiston kieliaineiden yhteistyö aineenopettajankoulutuksessa. Opetuksen tuottamisesta usean oppiaineen yhteistyönä on sen myötä kertynyt myönteisiä kokemuksia.

Avoimelle yliopistolle opintokokonaisuus merkitsee sitä, että sen opiskelijat voivat valita opintokokonaisuudesta yksittäisiä jaksoja, joita käytetään selkeästi ammatilliseen kehittymiseen ja uudenlaisen näkökulman löytämiseen omissa työtehtävissä. Erityisen kiinnostuneita opinnoista ovat olleet sosiaali- ja terveysalalla työskentelevät ja työuraa ulkomailla suunnittelevat henkilöt.

Opintokokonaisuuden tavoitteena on tarjota uudenlainen näkökulma kieliin ja niiden käyttöön monikulttuurisessa maailmassa. Näkökulma on erityisesti monikielisessä yhteiskunnassa, yhteisöissä ja organisaatioissa. Lisäksi kokonaisuudessa tarkastellaan kielellisiä tilanteita osana globaaleja kysymyksiä, monikulttuurisuutta, muuttoliikkeitä ja liikkuvuutta. Se ohjaa myös hakemaan ratkaisuja kielellisiin tilanteisiin kielipolitiikan ja kielikonsultoinnin keinoilla.

Kokonaisuus on tarkoitettu sekä opiskelijoille että työelämässä jo oleville. Kaikille niille, jotka joutuvat työssään käsittelemään monikielisyyteen ja monikulttuurisuuteen liittyviä kysymyksiä: kansainvälisissä tehtävissä tai maahanmuuttajien kanssa työskenteleville, viestintäalalla toimiville sekä henkilöstöhallinnon työntekijöille. Se soveltuu eri alojen opiskelijoille kieli- ja kulttuuriaineista yhteiskuntatieteisiin, terveys-, työ- ja kasvatustieteiden opiskelijoille.

Opintokokonaisuuteen kuuluu viisi jaksoa: Johdatus monikielisyyteen; Alueet, yhteisöt ja organisaatiot; Monikielisyyden globaalit kysymykset; Maahanmuuttajat ja suomi/ruotsi vieraana kielenä; Kielipolitiikat ja kielikonsultointi. Näistä kuluneen lukuvuoden aikana on toteutettu kaksi kurssia, joilla on luennoinut useita opettajia ja tutkijoita.

Syksyn 2010 luentosarjassa **Monikielisyys Turussa** tarkasteltiin turkulaisten monikielisyyttä historiassa sekä ruotsin ja venäjän kielten asemaa Turussa. Tämän lisäksi pohdittiin kieli-identiteettejä Turussa ja lähialueilla, erityisesti Varsinais-Suomen saaristossa. Sarjassa valotettiin myös monikielisyyttä uskonnollisissa yhteisöissä sekä kääntämistä ja kääntäjiä Turussa nyt ja ennen. Luentosarjan päättivät luennot maahanmuuttajalapsista, monikielisestä koulusta ja opetuksesta.

Kevätlukukaudella 2011 toteutettiin luentosarja **Mikä monikielisyys: Kielet, viestintä ja monikulttuurisuus**. Kurssin opettajat ovat käsitelleet erilaisia monikielisyystilanteita maailmassa – kotoisesta ruotsin ja suomen rinnakkaisesta Venäjän suomalais-ugrialaisten kielten tulevaisuuteen. Tarkasteltavana ovat myös olleet Intian monikielisyys haasteet ja syyskuun 11. päivän vaikutukset Kolumbian sisällissotaa käsitteleviin diskursseihin. Monikielisten ihmisten viestintätilanteista on tarkasteltu englantia lingua francana ja suomea ensisijaisena viestimisen välineenä ei-suomenkielisten kontakteissa. Lisäksi on käsitelty suomalaisten asiantuntijoiden kielellistä viestintää kansainvälisissä työtehtävissä. Luentosarjaan on kuulunut myös katsaus tulevaisuuteen ja tulevaisuusraporttien kuvaan kielistä samoin kuin kielikoulutuspoliittinen katsaus.

Syksyllä 2011 opintojakso jatkuu luentosarjalla **Maahanmuuttajat ja suomi/ruotsi vieraana kielenä**. Luennoilla tarkastellaan monipuolisesti suomalaisia kieli- ja kotouttamispoliittisia linjauksia ja kielikoulutuksen jatkumoa, sen käytännön suunnittelua ja toteutusta. Lisäksi opiskelijat voivat suorittaa lukuvuoden aikana kirjakokona jaksot Monikielisyys globaalit kysymykset sekä Kielipolitiikat ja kielikonsultointi.

Kirjoittajista Marjut Johansson on ranskan professori ja Riitta Pyykkö venäjän professori Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksessa, Katriina Mäkinen työskentelee avoimen yliopiston suunnittelijana Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskuksessa.

Linkit

Avoin yliopisto, Turku, Monikielisyys yhteiskunnassa –opintokokonaisuus:

http://avoin.utu.fi/opintotarjonta/humanistiset_opinnot/monikielisyys_yhteiskunnassa/